



Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Vår ref.
10/284-10-MBA

Deres ref.

INNGANGSPARTIER TIL BUTIKKER PÅ CITY SYD ER IKKE UNIVERSELT UTFORMET

NHF klaget inn 7 butikker på kjøpesenteret City Syd i Trondheim for manglende universell utforming. Bianco Footwear, Estetique og Tiller Blomster ligger på senterets plan 1. Game Stop, The Body Shop, Bjørklund og Gullsmed Aas ligger på senterets plan 2. Felles for alle butikkene er at det er to trappetrinn (30 cm høydeforskjell) mellom butikkene og senterets fellesareal. Ombudet fant at ingen av butikkene på plan 1 var universelt utformet. Ombudet har skrevet uttalelser rettet mot alle butikkene, men legger her ut en av uttalelsene.

Ombudet mente det ikke har betydning at butikkene legger ut mobile ramper for kunder som trenger det. Ombudet mener det må monteres permanente ramper som en tilgjengelig løsning.

Ombudet fant heller ikke at butikkene hadde sannsynliggjort at det ville være *uforholdsmessig byrdefullt* for butikkene å utbedre den manglende tilgjengeligheten til butikkene. Butikkene anførte i hovedsak sikkerhetsmessige hensyn til at de ikke ville montere rampe. Butikkene la i samarbeid med senterledelsen ved en fagkyndig uttalelse fra et brann og sikkerhetsfirma (BST) som mente det ikke kunne monteres ramper ut i fellesområdene på senteret. Ombudet hadde forståelse for dette, men mente likevel det burde være mulig å montere ramper inn i butikkene. Ombudet uttalte at det nok ville gå med noe salgsareal til rampe inn i butikkene, men mente ikke dette argumentet hadde avgjørende vekt. Det var også opp til virksomhetene å møblere butikkene slik at det var mulig for rullestolbrukere å handle der.

SAKSNUMMER: 10/283, 10/284, 10/285.

DATO: 27. FEBRUAR 2011.

LOV: DISKRIMINERINGS- OG TILGJENGELIGHETSLOVEN § 9.

UTTALELSE I KLAGESAK - SPØRSMÅL OM INNGANGSPARTIENE TIL BUTIKKER PÅ CITY SYD ER UNIVERSELT UTFORMET

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til klage fra Norges Handikapforbund Trøndelag (NHF) av 10. februar 2010.

NHF mener 7 virksomheter (Estetique, Tiller Blomster, Bianco, Game Stop, Bjørklund, The Body Shop og Gullsmed Aas) på kjøpesenteret City Syd i Trondheim ikke oppfyller kravet til universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 fordi det ikke er mulig å komme seg inn i butikkene med rullestol. Estetique er en av de innklagede butikkene.

Ombudet har vurdert saken, og konkluderer med at Estetique bryter plikten til å sikre universell utforming av virksomhetens lokaler på City Syd, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd. Ombudet beklager lang saksbehandlingstid.

Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda innen tre uker fra det tidspunkt Estetique mottar ombudets brev, se vedlagte orientering.

Sakens bakgrunn

City Syd er et kjøpesenter i Trondheim. På plan 1 i kjøpesenteret finner vi butikkene Estetique, Bianco Footwear og Tiller Blomster. Disse butikkene har to trinn ned ved inngangen til butikkene. På plan 2 finner vi butikkene Game Stop, Bjørklund, The Body shop og Gullsmed Aas. Disse butikkene har to trinn opp. Felles for de 7 lokalene er at det er en høydeforskjell på ca 30 cm fra fellesarealet på senteret og inn i lokalene.

NHF klaget inn de 7 virksomhetene på kjøpesenteret City Syd i Trondheim samlet. NHF viser til at alle 7 butikkene det klages på har to trappetrinn fra fellesarealene og inn i butikkene.

NHF er kjent med at City Syd ønsker en større utbygging/ombygging og at senteret har planer om å foreta en gjennomgang av hele bygget i denne sammenheng. Dette er imidlertid ikke tidfestet og det er heller ikke gitt godkjenning fra kommunen på en større utbygging. NHF mener senteret må finne akseptable løsninger frem til en eventuell ombygging har funnet sted.

NHF har lagt ved fotografier som viser butikkenes utforming. Estetique har to trinn ned. NHF mener bedre adkomst til butikkene på plan 1 kan løses ved å senke en rampe ned i gulvet i hver butikk.

Virksomhetene på City Syd har gitt en samlet redegjørelse til ombudet.

Virksomhetene erkjenner at butikkenes utforming ikke er optimale for personer med nedsatt bevegelsesevne. Butikkene har derfor mobile ramper som legges ut for å hjelpe kunder som har behov for det.

Permanente ramper kunne bedret tilgjengeligheten ytterligere. Butikkene viser imidlertid til at firmaet Brann- og sikkerhetsteknikk AS, (BST) nylig har foretatt en brannteknisk vurdering av rømningsveier ved etablering av ramper. BST avviser muligheten for å plassere rampene i fellesarealet fordi dette vil være til hinder for evakuering på senteret.

BST skriver i sin utredning at de etter en brannteknisk vurdering ikke kan akseptere en løsning med å bygge rampene i fellesarealene. Størrelsen på rampene inkludert håndrekket vil skape hindringer og danne flaskehals i fellesarealene under evakuering/rømning. I sin konklusjon skriver BST at ramper eller andre tiltak for å bedre tilgjengeligheten må trekkes inn i den enkelte butikk. For butikkene på plan 2 vil det etter BST sin mening være umulig å bygge ramper. Når det gjelder butikkene på plan 1 tilsier omfanget av rullestolramper at dette vil medføre en vesentlig ulempe for butikkene på plan 1 (Tiller, Bianco og Estetique) fordi butikkene er små. Rampene vil ta alt for stor plass.

Estetique, Bianco Footwear og Tiller Blomster på plan 1 ligger to trinn lavere enn fellesarealet. Dersom permanente ramper skal bygges inne i lokalene vil ca 20 % av salgsarealene i de nevnte butikkene forsvinne til ramper og snuplasser. Dette vil endre forutsetningene for virksomhetenes drift i så stor grad at det må vurderes om videre drift er forsvarlig. Butikkene viser til at ramper med snuareal tar opp 9 kvadratmeter av gulvarealet. Når virksomhetene ikke har mer enn 48 kvadratmeter totalt vil det være et urimelig inngrep dersom butikkene skal montere rampe inn i butikkene. Det vises til at situasjonen ville vært en annen for et butikklokale på 1000 kvadratmeter.

På bakgrunn av dette og BST sitt absolutte forbud mot å etablere ramper i fellesarealene ser virksomhetene ingen annen utvei enn å fortsette dagens praksis med mobile ramper som legges ut.

Rettslig grunnlag

Ombudet har kompetanse til å gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9.

Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9 tredje ledd pålegger offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon.

Med universell utforming menes tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf. § 9 andre ledd. Dette betyr at virksomhetens fysiske fasiliteter, som skal benyttes av allmennheten (kundene), skal tilrettelegges på en slik måte at flest mulig får tilgang til de tjenester virksomheten tilbyr. Det er hovedløsningen som skal være gjenstand for tilrettelegging. Det vil derfor være i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming rekker så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer (nytte vs kostnad)
2. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
3. de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen
4. virksomhetens ressurser
5. sikkerhetsmessige hensyn
6. vernehensyn

Dersom ombudet kommer til at det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, betyr ikke det at virksomheten kan la være å foreta seg noe. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 13 vil det være opp til innklagede å sannsynliggjøre at det ikke har forekommet diskriminering i strid med loven, dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd.

Ombudets vurdering

Ombudet vil innledningsvis fastslå at Estetique er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Virksomheten har derfor plikt til å tilrettelegge de deler av virksomhetens lokaler som benyttes av kundene på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, vil ha tilgang til virksomhetens tjenester og service. Plikten til universell utforming omfatter helt klart inngangspartiene til butikkene på et stort kjøpesenter.

ER INNGANGSPARTIET TIL ESTETIQUE UNIVERSELT UTFORMET?

Det første ombudet må ta stilling til er om Estetique tilfredsstiller kravet til universell utforming. NHF har sendt fotografier av inngangen til butikkene på senteret. Ombudets vurderinger bygger på redegjørelsen fra partene, samt oversendte fotografier.

Butikken befinner seg på kjøpesenterets plan 1 og det er to trinn opp til senterets fellesareal. Hvordan de fysiske forhold ved den aktuelle virksomhet skal utformes for å sikre tilgjengelighet for flest mulig, må vurderes konkret. En veiledning om hvilke løsninger som vil avhjelpe behovet for flest mulig er gitt i offentlige standarder. Standard Norge har utarbeidet retningslinjer for universell utforming av nye bygg. Disse retningslinjene er veiledende for hva som anses som universell utforming.

Det følger av NS 11001-1:2009 punkt 7.4 at *"... det skal ikke være nivåforskjeller mellom gulv ute og gulv inne ved inngangspartiet. Hvis døren har terskel, skal den ikke bygge mer enn 25 med mer over gulvnivå..."*

Her er det to trappetrinn opp fra selve butikkene (30 cm) til fellesområdet. Det er uomtvistet at det vil være svært vanskelig for rullestolbrukere spesielt å komme inn i butikken uten hjelp.

De innklagede butikkene har anført at det legges ut mobile ramper ved behov. Ombudet understreker at dette ikke er tilstrekkelig til å oppfylle kravet til universell utforming av et inngangsparti. Plikten til universell utforming innebærer at det etableres en inkluderende løsning som kan benyttes av alle. Det er også hovedløsningen som skal tilrettelegges. Dette betyr at midlertidige ramper som settes ut og tas bort igjen ved behov, ikke er i tråd med lovens krav. Løsninger hvor en kunde er avhengig av betjeningen for å komme inn i butikken er ikke en løsning ombudet kan godkjenne. Det ligger i prinsippet om universell utforming at løsningene skal være faste fysiske innretninger som ikke krever

bistand fra andre å ta i bruk. Her opererer butikkene, inkludert Estetique med en særløsning som er lite inkluderende.

Inngangen til Estetique på City Syd er derfor ikke universelt utformet.

VIL KRAV OM UU AV BUTIKKENES INNGANGSPARTI VÆRE UFORHOLDSMESSIG?

Ombudet må så vurdere om virksomhetene, her Estetique, har dokumentert at det vil være en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming av butikkens inngangsparti. Det er de innklagede virksomhetene på City Syd, herunder Estetique, som har bevisbyrden for at det vil være en uforholdsmessig byrde å gjøre inngangspartiene universelt utformet.

I vurderingen av om det er uforholdsmessig å kreve universell utforming skal det legges vekt på bl.a. effekten av tilretteleggingen, sikkerhetsmessige hensyn og kostnadshensyn. Oppregningen ekskluderer ikke at det tas hensyn til også andre momenter i vurderingen, jf Ot.prp. nr. 44. s. 261.

Estetique er lokalisert i kjøpesenterets plan 1 sammen med blant annet Estetique og Estetique som også er klaget inn for ombudet. For disse butikkene er det i hovedsak anført sikkerhetsmessige grunner til at det ikke kan monteres permanente ramper ved butikkens inngangsparti. Det vises til at rampene må bygges inn i butikkene fordi det ikke er forsvarlig å bygge rampene ut i senterets fellesareal. Butikkene har lagt ved et brannteknisk notat fra firmaet Brann og Sikkerhetsteknikk AS, (BST) som underbygger dette. BST viser til at størrelsen på rullestolramper vil skape hindringer og danne flaskehals i fellesarealet under evakuering/rømning. Firmaet viser til at det tidligere er utarbeidet rømningsanalyser og risikoprofil for City Syd. Det å utfordre en allerede liten margin kan ikke aksepteres.

Det følger av lovens forarbeider at absolutte krav til sikkerhet kan ikke settes til side ved universell utforming, mens relative krav må vurderes i lys av andre hensyn, jf Ot.prp. nr 44. (2007-2008) s. 261.

Ombudet ser at det av branntekniske og sikkerhetsmessige årsaker kan bli vanskelig å legge rampe fra butikklokalene og ut i fellesområdet. Ombudet tenker da spesielt på at det kan bli vanskelig ved en evakuering/rømningssituasjon på senteret hvis det ligger ramper ute i senterets fellesområde. Ombudet legger derfor her BST sin fagkyndige vurdering (sikkerhetsmessige vurderinger) til grunn om at det ikke kan legges ramper ut i fellesområdet, og går ikke nærmere inn på dette.

NHF har imidlertid foreslått å senke en rampe ned i gulvet, inn i butikkene som løsning for butikkene på plan 1. BST og butikkene på senteret viser til at

universelt utformede rullestolramper er av en betydelig størrelse, og at de av den grunn ikke kan montere dette fordi butikkene er så små. Det vises til Teknisk forskrift til Plan og bygningslovens minstekrav om stigning på 1:12, og at rampene må ha en total lengde på $1,5 \text{ m} + 0,3 (1:20) + 1,5 \text{ m} = 6,6 \text{ m}$. Her er snuplass for rampen inkludert.

Når det gjelder plikten til universell utforming er utgangspunktet til ombudet alltid at virksomheter som retter seg mot allmennheten, herunder butikker på et kjøpesenter, alltid skal strekke seg så langt de kan for å oppnå universell utforming. Med dette mener ombudet blant annet at det er viktig at dersom det skal monteres rullestolramper for å oppnå tilgjengelighet, er det viktig at disse rampene er i tråd med veiledningene fra Standard Norge i NS 11001 og Teknisk forskrift til Plan og bygningsloven.

Butikkene på plan 2 i kjøpesenteret er små med et areal på 48 kvadratmeter. Ombudet ser at universelt utformede rullestolramper i tråd med kravene i Standard Norge og kravene i Teknisk forskrift til Plan og bygningsloven, ramper (med snuplass) inn i butikkene på plan 1 vil ta opp deler av butikkens areal, og gi mindre plass til varehyller, varer og lignende. Det vil også medføre mindre plass for kunder i butikkene. Dette er dokumentert av BST. Ombudet kan imidlertid ikke se at det er teknisk umulig å legge mindre rullestolramper (for eksempel uten snuplass) inn i butikkene på plan 1 selv om butikkene er små. Slik ombudet ser det er dette heller ikke anført av virksomhetene eller BST. Ombudet er av den oppfatning at mindre rullestolramper (for eksempel uten snuplass) ikke vil ta opp et areal på 9 kvadratmeter slik virksomhetene har anført. Ombudet har nylig besøkt et kjøpesenter i Kristiansand (Slottet) hvor noen av butikkene hadde fått senket en mindre rampe ned i gulvet ved inngangen. Dette fremstod som en god løsning. Selv om butikkene på Slottet og City Syd ikke er helt sammenlignbare viser dette at det er mulig å tenke seg andre løsninger for tilgjengelighet også på City Syd enn bare mobile ramper. Bilder av kjøpesenteret i Kristiansand vil for ordens skyld legges ved denne uttalelsen som et eksempel til etterfølgelse. At det er vanskelig å montere helt universelt utformede rullestolramper inn i butikkene betyr ikke at virksomhetene på City Syd kan holde fast på diskriminerende særløsninger, som mobile ramper.

Ombudet viser til at det følger av lovens forarbeider at

"kravet til universell utforming ikke bortfaller dersom hovedløsningen ikke kan tilrettelegges. I slike tilfeller må plikten ivaretas ved at den beste alternative løsning velges. En særløsning for personer med bestemte funksjonshindre kan derfor være diskriminering i lovens forstand dersom en

bedre alternativ løsning kunne vært valgt", jf Ot.prp. nr 44. (2007-2008) s. 261.

Ombudet mener hovedløsningen (hovedinngangen) til butikkene på plan 1 kan tilrettelegges ved at virksomhetene senker mindre permanente rullestolramper ned i butikkgulvene. Ombudet mener at det er mye bedre at virksomhetene monterer mindre ramper, for eksempel hvor snuplassen utelates, enn at butikkene tar i bruk mobile ramper i lengre tid fremover. Ombudet mener løsningen med de mobile rampene er diskriminerende fordi det faktisk er mulig for butikkene å velge en mer inkluderende løsning, herunder permanente rullestolramper.

Ombudet understreker viktigheten av at butikker og andre virksomheter gjør så mye som mulig for å sikre ikke - stigmatiserende og inkluderende løsninger som gjør virksomhetene tilgjengelig for alle. Slik virksomhetene på plan 2 fremstår i dag (med de mobile rampene som legges ut ved behov) sikrer de ikke inkluderende tilgjengelighet i tilstrekkelig grad.

Virksomhetene og BST har også vist til at butikkene på plan 1 er små butikker med begrenset salgsareal. Dersom store deler av butikklokalet går med til rullestolrampe, og det ikke er plass til samme mengde varer og lite plass til kunder, vil dette kunne gå utover butikkens omsetning og økonomi. Dette taler mot å montere ramper inn i butikkene på plan 1, herunder Estetique mener de.

Virksomhetene har anført at de vil måtte revurdere sin drift på City Syd dersom ramper skal monteres inn i butikkene. Det følger av lovens forarbeider at de faktiske kostnadene ved tiltaket og virksomhetens økonomiske situasjon står sentralt for pliktsubjektet. Loven pålegger som utgangspunkt ikke så vidtgående plikt til kostbare tilrettelegginger at pliktsubjektet må legge ned sin virksomhet, jf ot.prp. nr 44. (2007-2008) s. 261.

Ombudet mener imidlertid at butikkene og BST overdriver hvor mye plass som vil forsvinne dersom en mindre rullestolrampe (for eksempel uten snuplass) senkes ned i gulvet på Estetique, Tiller Blomster og Bianco. Ombudet kan ikke se hvordan salgslokalet vil bli *svært* redusert, og at omsetningen vil reduseres betydelig dersom dette arbeidet gjøres. Det er heller ikke vidtgående og kostbare tilrettelegginger det er tale om, men mindre utbedringer (ramper ved inngangsparti) som vil gi stor effekt. Det følger også av forarbeidene at

"Terskelen ligger imidlertid ikke så lavt at tilrettelegging som vil være nyttig for store grupper mennesker, og som det er rimelig at virksomheten utfører faller utenfor av hensyn til rene fortjenestehensyn. Disse hensyn vil ofte måtte veies mot den positive effekten tiltaket har når det gjelder å bygge ned

funksjonshemmende barrierer og skape en likeverdig tilgjengelighet”, jf ot.prp. nr. 44 (2007-2008) s. 261.

Ombudet mener det her fremstår som en rimelig løsning at butikkene på City Syd monterer rullestolramper inn i butikkene. Det er helt uomtvistet at montering av rullestolramper vil være svært nyttig og ha en positiv effekt fordi det vil gjøre det mulig for rullestolbrukere å komme seg inn i butikkene på lik linje med andre kunder. Dersom permanente ramper monteres vil en slippe den stigmatiserende løsningen hvor kunder som sitter i rullestol må be personalet legge ut mobile ramper hver gang de vil inn i butikkene. En løsning med permanente ramper vil bidra til å bygge ned funksjonshemmende barrierer i samfunnet. Løsningen vil gå foran som et godt eksempel. Ombudet mener virksomhetene ikke kan slippe unna plikten til tilrettelegging ved kun å vise til at omsetningen til virksomheten vil kunne gå ned ved montering av ramper.

Det er også virksomhetens ansvar å påse at butikken er møblert på en måte som gjør den mest mulig tilgjengelig. Selv om det bare er inngangen til butikkene på City Syd som er påklaget her er det i utgangspunktet en plikt til universell utforming av hele butikken. Hvis det er slik at en rullestolrampe vil gjøre det vanskelig å passere for rullestolbrukere og andre kunder, mellom hyller og stativer med dagens møblering i butikken, oppfordrer ombudet virksomhetene på plan 1 til å endre butikkenes vareplassering, og tenke ut nye måter å stille ut varer på. Et alternativ kan være å ha et mindre antall varer utstilt i selve butikken, og oppbevare flere eksemplarer av de utstilte varene på lageret som hentes av betjeningen ved behov.

Det er anført fra virksomhetene at hele City Syd planlegges utbedret med fokus på universell utforming innenfor en ramme på 10 år. Det er imidlertid ikke lagt frem en klar plan for når dette vil bli gjennomført, og hva som faktisk skal gjøres med senteret. Ombudet mener det er nødvendig å utbedre de innklagede butikkene på plan 1 nå, og ikke utsette dette arbeidet flere år frem i tid. Ombudet mener effekten av at butikkene gjør dette nå veier tyngre enn de antatte og hypotetiske kostnadene/eventuelle tap dette vil medføre for virksomhetene og selve kjøpesenteret.

Ombudet finner at virksomhetene ikke har sannsynliggjort at det vil være uforholdsmessig byrdefullt for Estetique og de andre butikkene på plan 1 å utbedre inngangspartiene.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet konkluderer med at Estetique på City Syd bryter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 fordi butikkens inngangsparti ikke er tilgjengelig for rullestolbrukere.

Ombudet reagerer på at et nytt kjøpesenter som City Syd ikke er universelt utformet. Ombudet var i november 2010 i kontakt med senterleder Finn Dybdalen på telefon om klagesakene og tilgjengelighet på senteret. Dybdalen uttrykte da et ønske om å gjøre butikkene på senteret tilgjengelig, og i tråd med kravene til universell utforming. Dybdalen skulle komme tilbake til ombudet om saken i desember 2010. Ombudet har ikke hørt fra senterledelsen siden da. Ombudet oppfordrer imidlertid Estetique og de andre butikkene på plan 1 om å gå i dialog med senterledelsen om å utbedre inngangspartiene til butikkene. Ombudet anbefaler at en rullestolrampe senkes ned i gulvet, og inn i butikkene.

Ombudet oppfordrer virksomhetene og senterledelsen til å gå sammen om en løsning. Det er ikke opp til ombudet å vurdere hvilken løsning Estetique eller senterledelsen velger, eller hvor stor rampene skal være og hvordan arbeidet skal gjøres.

Ombudet ber om tilbakemelding fra Estetique på om butikken vil rette seg etter ombudets uttalelse innen **30. mars 2011**.

Dersom Estetique og de andre butikkene på plan 1 ikke retter seg etter ombudets uttalelse vil ombudet vurdere å bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7.

Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak. Dersom Estetique ikke følger et pålegg fra Likestillings- og diskrimineringsnemnda, har nemnda myndighet til å ilegge en løpende tvangsmulkt frem til forholdet er brakt i orden.

Med vennlig hilsen

Sunniva Ørstavik
likestillings- og diskrimineringsombud